

Rezime Izvještaja guvernera - april 2012

Ažurirano: 08.06.2012. godine

U Izvještaju Guvernera za april 2012. godine konstatovano je da su aktivnosti Centralne banke realizovane u skladu sa planiranim obavezama utvrđenim Programom rada Centralne banke za 2012. godinu. Iako zvaničnih podataka o rastu BDP-a u 2011. godini još uvijek nema, procjena CBCG usaglašena sa Ministarstvom finansija je da je rast BDP-a iznosio između 2,5% i 3%.

Cijene su u aprilu 2012. godine u odnosu na prethodni mjesec zabilježile rast od 0,5%, dok je godišnja stopa inflacije u aprilu iznosila 3,1%. Prosječan rast cijena (prva četiri mjeseca 2012. godine u odnosu na isti period prethodne godine) iznosio je 3,5%.

Industrijska proizvodnja je u prva četiri mjeseca 2012. godine zabilježila pad od 7,1% u odnosu na isti period prethodne godine, zbog pada proizvodnje u sektoru snabdijevanja električnom energijom, gasom i parom i sektoru vađenja ruda i kamena. Rast je zabilježen u sektoru prerađivačke industrije.

Broj dolazaka turista u prva četiri mjeseca 2012. godine smanjio se za 0,3%, dok se broj noćenja povećao za 6,7% u odnosu na isti period prethodne godine. Prema podacima Monstata, većina vidova saobraćaja je ostvarila pad u prva četiri mjeseca 2012. godine u odnosu na isti period 2011. godine. Prevoz robe je smanjen u vazdušnom, željezničkom i drumskom saobraćaju. Kod prevoza putnika došlo je do povećanja u drumskom i vazdušnom saobraćaju, dok je u željezničkom saobraćaju smanjen prevoz putnika. Prema preliminarnim podacima Monstata, građevinarstvo je zabilježilo pad od 2,4% u prvom kvartalu 2012. godini u odnosu na prvi kvartal 2011. godine, mjereno efektivnim časovima rada. Promet robe u trgovini na malo (u tekućim cijenama) je, prema podacima Monstata, u prva četiri mjeseca 2012. godine ostvario rast od 15,6% u odnosu na isti period prethodne godine. Šumarstvo je u prva četiri mjeseca 2012. ostvarilo pad proizvodnje od 76,7% u odnosu na isti period prethodne godine, zbog vremenskih nepogoda u februaru i nemogućnosti vršenja sječe u državnim šumama.

Broj zaposlenih u aprilu je iznosio 163.744, što predstavlja rast od 2,6% u odnosu na isti mjesec prethodne godine, a u odnosu na prethodni mjesec rast od 0,7%. Broj nezaposlenih lica u Crnoj Gori u je u aprilu 2012. godine iznosio 31.320 što predstavlja pad od 0,8% u odnosu na prethodni mjesec, a pad od 2,7% u odnosu na april 2011. godine.

Na kraju aprila 2012. godine od 58.523 pravnih i fizičkih lica koji obavljaju djelatnost, njih 15.678 ili 26,8% je bilo u blokadi. U poređenju sa prethodnim mjesecom došlo je do povećanja broja blokiranih pravnih i fizičkih lica za 1%, dok je u odnosu na decembar 2011. godine zabilježeno povećanje od 3,2%. Ukupan iznos duga po osnovu koga je izvršeno blokiranje računa iznosi 414,7 miliona eura, što predstavlja rast od 5% u odnosu na prethodni mjesec, a 9,8% u odnosu na decembar 2011. godine. Koncentracija duga je bila relativno velika, jer je 10 najvećih dužnika (0,07% ukupno evidentiranih dužnika), učestvovalo sa čak 24,31% u ukupnom dugu, po osnovu koga je izvršeno blokiranje računa. Takođe, 50 najvećih dužnika (0,33% ukupno evidentiranih dužnika) učestvovalo je sa 45,30% u ukupnom dugu po osnovu koga je izvršeno blokiranje računa.

Kapital banaka je u aprilu 2012. godine smanjen za 0,5% u odnosu na decembar 2011. godine. Likvidna aktiva je u aprilu iznosila 514,2 milion eura i bila je niža za 8,2% u odnosu na decembar 2011. godine. Bilansna suma banaka je smanjena za 1,0% u odnosu na kraj prethodne godine. Depoziti u bankama su u aprilu zabilježili pad u odnosu na decembar 2011. godine za 0,4%. Krediti su u aprilu 2012. godine iznosili 1.971,5 miliona eura, bilježeći povećanje za 0,8% u odnosu na decembar 2011. godine. U aprilu je došlo do rasta kredita koji kasne sa naplatom za 20,0% u odnosu na decembar prethodne godine. Nekvalitetni krediti su se u aprilu smanjili za 1,8% u odnosu na decembar 2011. godine.

Prosječna ponderisana efektivna aktivna kamatna stopa u aprilu 2012. godine je iznosila 9,61%, što predstavlja pad od 0,12 procentnih poena u odnosu na decembar 2011. godine. Prosječna ponderisana pasivna kamatna stopa je iznosila 3,12% u aprilu 2012. godine i ostvarila je rast od 0,10 p.p. u odnosu na decembar 2011. godine.

Na kraju aprila 2012. godine obavezna rezerva banaka iznosila je 170,1 miliona eura, što je za 0,5 miliona eura ili 0,3% više nego u prethodnom mjesecu. Od ukupnog iznosa izdvojene obavezne rezerve, na računu obavezne rezerve u zemlji izdvojeno je 64,3%, u državnim zapisima 24,0%, a na računu Centralne banke u inostranstvu 11,7%. U aprilu su sve banke iskoristile mogućnost izdvajanja dijela obavezne rezerve u obliku državnih zapisa.

Na kraju aprila 2012. godine, prema preliminarnim podacima, bruto premija osiguranja iznosila je 5,3 miliona eura. U njenoj strukturi i dalje dominiraju premije neživotnog osiguranja (85,7%) dok se ostatak odnosi na fakturisane premije životnog osiguranja (14,3%).

U aprilu 2012. godine ostvaren je pad prometa na tržištu kapitala i pad indeksa Monex20 u odnosu na prethodni mjesec.

Prema procjeni Ministarstva finansija, u aprilu 2012. godine, fiskalni deficit Crne Gore iznosio je 43,6 miliona eura, dok je u aprilu 2011. godine ostvaren deficit u iznosu od 10,7 miliona eura. Deficit budžeta, za prva četiri mjeseca 2012. godine, iznosio je 84,7 miliona eura, odnosno 2,5% procijenjenog BDP-a. Izvorni prihodi budžeta Crne Gore iznosili su 98,7 miliona eura ili 2,9% BDP-a, što je u odnosu na plan za april više za 0,7%. U odnosu na ostvarenje izvornih prihoda u aprilu 2011. godine, ostvareno je povećanje od 10,1%. Izdaci budžeta iznosili su 142,3 miliona eura ili 4,2% BDP-a, što je za 38,1% više u odnosu na plan za april 2012. godine, a 41,8% više u odnosu na ostvarenje izdataka u aprilu 2011. godine. U aprilu kapitalni budžet iznosio je 4,3 miliona eura.

Javni dug Crne Gore, na kraju marta 2012. godine, iznosio je 1.534,8 miliona eura ili 45,1% BDP-a. Od toga, na unutrašnji dug se odnosilo 426,5 miliona eura ili 12,5% BDP-a, a na spoljni dug 1.108,3 miliona eura ili 32,6% BDP.

U prvom kvartalu 2012. godine, prema preliminarnim podacima, deficit tekućeg računa bio je veći za 15,9% u odnosu na isti period 2011. godine i iznosio je 216,7 miliona eura. Povećanje spoljnotrgovinskog deficita, kao posljedica manjeg izvoza roba i povećanja uvoza, je faktor koji je u značajnoj mjeri uticao na povećanje deficita tekućeg računa. Prema preliminarnim podacima Monstat-a, spoljnotrgovinski deficit je iznosio 291,6 miliona eura i za 20,6% je veći nego u prethodnoj godini. Prema preliminarnim podacima, neto priliv stranih direktnih investicija u periodu januar-april 2012. godine iznosio je 79,8 miliona eura i za 45,8% je manji nego u istom periodu 2011. godine. Ukupan priliv stranih direktnih investicija iznosio je 121,4 miliona eura, dok je istovremeno ostvaren odliv u iznosu od 41,6 miliona eura. Od ukupnog priliva, vlasnička ulaganja su iznosila 89,5 miliona eura, dok je priliv u formi interkompanijskog duga iznosio 31,3 miliona eura i manji je za 18,5% u poređenju sa istim periodom prethodne godine. U strukturi vlasničkih ulaganja, investicije u preduzeća i banke čine 22,5% ukupnog priliva, a ulaganja u nekretnine 51,2%. Priliv novčanih sredstava po osnovu povlačenja sredstava rezidenata investiranih u inostranstvu iznosio je 589,2 hiljade eura.

U Izvještaju su sublimirane realizovane ključne aktivnosti svih organizacionih jedinica u sastavu Centralne banke, a koje su bile u funkciji sprovođenja Politike Centralne banke u aprilu 2012. godine.

U cilju podsticanja i očuvanja zdravog bankarskog sistema, kontinuirano je nadgledano i analizirano stanje u bankarskom sistemu Crne Gore.

Upravljanje međunarodnim rezervama vršeno je na principima likvidnosti i sigurnosti, a uspješno su izvršene i aktivnosti u vezi sa ulogom Centralne banke kao fiskalnog agenta.

Banke u aprilu nijesu koristile sredstva obavezne rezerve za likvidnost. Raspoloživost RTGS i DNS sistema u aprilu iznosila je 100%. Uredno i blagovremeno su snabdijevane banke i drugi klijenti CBCG novčanicama i kovanim novcem u odgovarajućoj apoenskoj strukturi u eurima.

Donijeta je Odluka o dopuni Odluke o obaveznoj rezervi banaka kod Centralne banke Crne Gore i Odluka o izmjeni Odluke o utvrđivanju tarife po kojoj se obračunavaju naknade za vršenje usluga koje obavlja Centralna banka Crne Gore.

U okviru pitanja vezanih za ispunjenje obaveza na putu pristupanja Crne Gore Evropskoj Uniji:

Ostvareno je učešće na redovnom polugodišnjem sastanku "Forecasting Meeting" u Briselu, u organizaciji Evropske komisije.

Ostvareno je učešće na prvom pripremnom sastanku Ministarskog dijaloga sa zemljama kandidatima u vezi sa pretpripremnom programom i izvještajem o napretku u statistici, u Briselu, u organizaciji Evropske komisije.

Na zahtjev Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija ažurirani su podaci u tabeli Šestog izvještaja o realizaciji obaveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju za periodu od 01.01. do 31.03.2012. godine.

Na zahtjev Ministarstva ekonomije, dostavljeni su inovirani podaci iz Nacrta priloga za godišnji izvještaj EK o napretku Crne Gore u procesu stabilizacije i pridruživanja.

Pripremljeni su i dostavljeni finalni komentari ECB na Objedinjeni Izvještaj o finansijskoj stabilnosti u zemljama kandidatima za članstvo u EU.

Sprovođene su aktivnosti vezane za plan zaštite integriteta eura, obaveze koja proističe iz "Izvještaja Evropske komisije o napretku Crne Gore", iz Poglavlja 32. Finansijska kontrola.

Ostvareno je učešće na seminaru „Novi instrumenti za usklađivanje u postupku izrade nacrta i predloga propisa Crne Gore s pravnom tekovinom Evropske unije“, koji je organizovalo Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija.

U okviru aktivnosti Guvernera na planu međunarodne saradnje, u aprilu je održan sastanak sa ambasadorom Makedonije u Crnoj Gori i ambasadorom Norveške u Srbiji i Crnoj Gori. Svečano je otvoren Muzej novca na Cetinju.